

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
Braşov, Str. Prundului Nr. 15.
Telefon 226.

Apare seara în fiecare zi de lucru.

Abonamentul:
Pe un an . . . . . Lei 60
Pe 6 luni . . . . . " 30
Pe 3 luni . . . . . " 15
Fentru străinătate îndoit

Vechea concepție de stat

Ţărâniea noastră nu s'a prezentat la comisiile însărcinate cu conscrierea a legătorilor, ceea ce dovedeşte, că dănsa nu înţelege rostul votului universal. Pătura intelectuală nu-şi exercită dreptul de control asupra mersului treburilor publice, iar oamenii de la cârmă văd în orice critică obiectivă şi binevoitoare, o pornire răutăcioasă.

Am putea înşira multe alte fenomene, cari toate ne duc la concluzia că vechea concepție de stat mai trăgeşte încă şi că abia a cucerit cea nouă o parte din societatea românească.

Vechiul stat monarhic şi absolutist se reflecta în conştiinţa supuşilor, ca o entitate independentă; poporul vedea în acest stat o fiinţă suprapusă, cu porniri tirane şi răzmaşe, care plana de-asupra tuturor. Acest stat îşi avea cauzalitatea sa proprie, şi bietul supus nu putea exercita vre-o influenţă asupra lui, decât doar prin revoluţie.

E uşor de ghicit că poporul, faţă de acest stat, nu putea avea decât o atitudine pasivă. El înţelegea foarte bine, că fără de stat nu va putea trăi, iar să-l înlocuiască cu altul mai bun, nu era în stare. Rămănea deci de făcut, să primească cu remuşcă tot ce-i venea din partea acestui despot; faţă de o fatalitate, lucrul cel mai cuminte era să te supui fără cârmă.

Poporul nici nu se interesa de organizarea acestui stat; la ce i-ar fi şi folosit, dacă el nu putea schimba nimic din această organizaţie?

În schimb, fiecare supus se simţea supus de fericit, dacă-l putea trage pe seară pe acest moloch îngrozitor. Oamenii, cari pentru toată lumea n'ar fi jignit înţeleptele oamenilor lor, înşelau cu o vădită încredinţare statul; asta ca un fel de compensaţie pentru imensa contribuţie de sânge şi avere, pe care molochul fără saţ se impunea mereu.

Sau schimbat vremile şi dinpreună cu ele şi perspectiva, din care se privea statul; sau mai bine zis schimbarea s'a petrecut mai întâiu în suflete, şi numai după aceea s'a exteriorizat în instituţie. Cepii încoronai nu s'au mai considerat din „mila lui Dumnezeu” ci mai mult „din voinţa naţională”. Din entitate independentă, statul a ajuns, ceea ce trebuia să fie: o funcţiune a societăţii.

Forma şi organizaţia statului, din un anumit moment, trebuie să reogăndească vederile morale, politice şi economice ale societăţii, din acel moment. Îndată ce în sufletul social se petrece o variaţiune, ea trebuie să se răsfărângă şi asupra organizaţiei statului. Mai mult chiar, statul este însăşi armatura, cu care societatea vrea să garanteze validitatea principiilor ei politice.

Urmează din toate acestea, că statul, întocmai ca sufletul social, a cărui funcţiune este, se află într-o continuă fluctuaţie, este supus mereu transformărilor şi deci luptă fără întrerupere să-şi păstreze echilibrul.

Faţă de acest stat, cetăţeanul nu mai poate rămânea indiferent. În organizaţia acestui stat, majoritatea cetăţenilor trebuie să vadă însăşi organizaţia lor sufletească. Toate instituţiile şi aşezămintele sunt doar învelişul material al sufletului social. Aşezarea statului e un bun comun, pe care populus nu-l poate înstrăina bogăţia statului fiind şi bogăţia societăţii.

Ce firească şi frumoasă pare noua concepţie, în raport cu cea veche a statului-moloch. Şi cu toate acestea cea veche a trăit mii de ani, s'a înrădăcinat adânc în viaţa noastră, însoţită fiind de deprinderi şi obiceiuri. Ea stăpâneşte şi astăzi mentalitatea ţăranului român; de-aci lipsa lui de interes pentru chestiunile publice şi politice, cu care priveşte desfăşurarea statului. În mijlocul civilizaţiei europene, el este robul mediului înconjurător şi un cetăţean complet desarmat în faţa sorţii.

Dar vechea concepție despre stat n'a dispărut încă nici din sufletul păturii noastre intelectuale; aşa se explică lipsa de simţ critic din viaţa noastră publică.

Dar să nu fim rău înţeleşi. Intellectul român critică fără milă toate actele guvernului, critică chiar prea mult, dar numai în cerc restrâns; în publicitate el nu cutează s'o facă, căci s'ar supăra cei mari. Şi laşitatea intelectualului ca şi supărărea guvernanţilor dovedesc tocmai ceea ce afirmăm: dănuirea vechilor deprinderi.

Căci să nu uităm: vechile deprinderi supravieţuiesc întotdeauna vechilor concepţii, cărora corespundea. O nouă idee îşi face loc cu greu în conştiinţa omească, iar noua deprindere şi mai cu

greu. O parte însemnată din oameni adoptă noile idei, dar rămân cu vechile deprinderi. Căci nu sunt democraţi în convingeri, şi absolutişti în practică!

Am proclamat democraţia cea mai largă, dar oare se şi practică această democraţie? Fără îndoială, realitatea e departe de principii. O bună parte a populaţiei, dupăcum am văzut, stă încă sub influinţa vechilor concepţii; cealaltă parte a primit noile orientări, dar numai puţini le-au şi tradus în fapte; căci primirea unei idei e chestiune de intelect, iar traducerea ei în faptă e chestiune de voinţă.

Cu introducerea reformelor democratice nu se democratizează de-odată şi viaţa. Aceste reforme pot foarte bine să rămână pe hârtie ca un „pium desiderium”; ele devin o realitate numai din momentul, când se aplică, iar aplicarea e penedenţă de deprinderile democratice.

Ar fi o nebunie să închidem ochii asupra acestor fapte; ne-am trezi, legându-ne în iluzii, la marginea prăpăstiei. În loc de discursuri umflute, să începem opera culturală, bazată pe reala cunoaştere a faptelor.

Să dăm poporului şcoală politică, dar îndeosebi să-l obişnuim cu deprinderi politice.

Situaţia în Bulgaria se complică

Bulgarii se opun dezarmării. — Va interveni armata română? — Aliaţii cer ajutorul nostru

Belgrad. — Din Sofia se anunţă că în diferite locuri Bulgarii s'ar fi opus dezarmării operată de trupele franceze.

Cu ocazia recente sale vizite la Bucureşti, comandantul trupelor aliate din Orient, generalul Graziani, a conferit cu comandamentul român, asupra eventualei necesităţi, creiaţi prin opunerea Bulgariilor la dezarmare, de a interveni trupele române care s'a vină în ajutorul armatelor aliate. Din Bucureşti s'a dat consimţământul pentru eventuala intervenţie a armatei române împotriva Bulgariilor spre a veni în ajutorul Francezilor. (Ag. Dacia).

Un caz de virtute

La Craiova s'a întâmplat mai zilele trecute un caz care merită să fie scos în evidenţă, nu atât pentru gravitatea lui morală, cât pentru reacţiunea drastică a unui suflet de militar bun şi virtuos.

E cazul fostului senator de Craiova, Radu Ivănescu, care ca şi un alt individ la Brăila, a încercat să mituiască cu 110.000 de lei pe comisarul regal al corp. I. armată, maiorul Stăncescu. Acesta, dimpreună cu generalul Dejoianu, au simulat primirea, şi fraudatorul a fost prins în timpul când dădea ca avans 50.000 lei maiorului Stăncescu. Acest fapt, ne probează că toţi acei cari au dus împreună cu pribegii, calvarul celor trei ani de războiu, şi-au înobilat inima, şi-au format caracterul oţelindu-l în războiul aspru, şi de aceea exemplul acestei reacţiuni de cinste, este un act moral care ne dovedeşte că am început să înţelegem greutatea, măreţia, şi mai ales nobleţa vremurilor prin care trecem.

Începem să ne deprindem a pune preţ moral pe datoria noastră, şi banul începe să nu mai fie o ispită, ci un ordină mijloc de existenţă. Stima muncii se ridică iar la rangul de evanghelie. Şi trebuie ca fiecare bun Român, să ia exemplu de purtarea cavalească şi energică a maiorului Stăncescu şi a generalului Dejoianu, ambii, desigur buni ostaşi şi tot aşa de cinstiţi şi onorabili cetăţeni.

În vremea aceasta, când furia îmbogăţirii a nebulit sufletul societăţii noastre, ne mişcă mai mult un asemenea act de virtute, decât orice depeşă care ne anunţă prăbuşirea unui împărat sau rege silnic, şi suntem datori a ridica la rangul de act de virtute umană, reacţiunea energică a celor doi buni militari. La Brăila s'a mai întâmplat un caz analog, cu maiorul Chiru, care şi acesta a dat osândei, disprefului şi temniţei pe un alt fraudator care căuta să-l mituiască cu 250.000 de lei. Aceşti militari fac cinstea ţării noastre şi ca buni şi conştienţi cetăţeni. Prin pilda lor facem apel la conştiinţa fiecăruia să pună mai presus interesul cetăţenesc şi al Patriei decât pe al lor.

C. A.

Aniversarea zilei de naştere a M. S. Regelui Ferdinand

— Serbările din Braşov. — Te Deumul de ieri. — Cuvântările părintelui protopop dr. Vasile Saftu şi general Eremie. — Serbarca cercetaşilor între Pietri. —

Cetăţenii Braşovului au ţinut să serbeze în mod deosebit aniversarea M. S. Regelui Ferdinand.

Deşi ploaia, Sâmbătă seara au luat parte în număr însemnat la retragerea cu torţe. În sunetele marşurilor patriotice, o companie de soldaţi cu torţe, însoţiţi de cetăţeni, au manifestat pe străzi, conform programului stabilit. Pretutindeni pe unde au trecut, casele erau împodobite cu flori şi steaguri naţionale.

Telegramele către M. S. Regele.

Părintele protopop dr. Vasile Saftu, în numele cetăţenilor din Ţara Băsei, a trimis M. S. Regelui următoarea telegramă:

M. S. Regelui Ferdinand I.

Sinaia.

Toată suflarea românească din Judeţul Braşovului înalţă cu credinţă neclintită rugăciuni fierbinţi către Dreptul şi Milostivul Dumnezeu ca să Vă fiină într-o zi foarte, foarte îndelungate în pace, în-treg, sănătos, voinic şi vesel pe Majestatea Voastră, singura temelie şi singurul drapel, cari garantează definitiv propăşirea şi fericirea scumpei noastre patrii: România-Mare! şi Domnul va auzi rugăciunea noastră!

Al Majestăţii Voastre devotat şi adict servitor
Dr. Vasile Saftu
protopopul Braşovului.

În numele Uniunii femeilor române, preşedinta sa a adresat următoarea telegramă Majestăţii Sale:

„Uniunea femeilor române închină Majestăţii Sale Regelui Ferdinand I. al tuturor Românilor cele mai fierbinţi urări de fericire la aniversarea, ce o serbează întâia oară în marea Românie.

Trăiască marele Rege Ferdinand întâiu, izbăvitorul neamului, întru mulţi ani stăpânitor împreună cu rărita şi slăvita noastră Regină şi cu augusta familia regală, cărora femeile române vor păstra vecinică recunoştinţă.”

Maria B. Baulescu
preşedintă.

La orele 10 dimineaţa întreg Braşovul intelectual, autorităţile civile şi militare, reprezentanţi ai diferitelor societăţi trupa garnizoanei şi o mulţime de vizitatori au inundat biserica sfântul Nicolae din Prund. Serviciul divin a fost oficiat de toţi preoţii acestei biserici în frunte cu p. protopop Saftu. La sfârşitul liturghiei părintele Saftu luând cuvântul spune:

Pentru noi Românii astăzi s'a născut mântuitorul, care, rupându-se cu tradiţia familiei, cu ţara în care s'a născut, ca un şoim s'a repezit să înfăptuiască ceea ce neamul românesc de mult aspira, şi ceea ce noi aşteptăm: libertatea.

Cu toţi ne-am strâns azi aci în acest lăcaş pentru a sărbători, pentru prima dată pe aceste plăuri ziua naşterii celui mai mare crai al neamului nostru. Să cinstim aici aşa cum se cuvine măreţia acestei zile şi să înălţăm celui Atot-poternic o rugă spre a ni-l păstra sănătos şi a-i da mulţi ani pentru fericirea neamului nostru.

Să jurăm cu toţii, cetăţeni ai acestei ţări, că vom căuta ca să-i dovedim dragostea noastră, prin muncă cinstită şi pururea gata pentru ori ce sacrificiu.

Să luăm exemplul de la cea mai mândră armată de pe suprafaţa pământului, de la dorobanţul român.

După cuvântările corul Şcolii pregătitoare de învăţătoare pentru grădini de copii a cântat Imnul regal şi a fost ascultat cu sfinţenie.

După serviciul divin Generalul Eremie adresându-se soldaţilor, înşiraţi în curtea bisericii, ţine o strălucită cuvântare.

Domnul General Eremie este una din capacităţile noastre militare, care a luat parte efectivă în luptele de la Mărăşeşti.

Sărbătorim azi ziua naşterii celui mai mare căpitan, celui care învingându-se pe sine, ne-a dat marea victorie, ale cărei roade le culegem cu atâta strălucire azi. A suferit mult în decursul acestui războiu cum nici un om n'a suferit, căci El, alături de M. S. Regina au dus tot chinul întregului nostru neam. Au părăsit un mormânt proaspăt în Bucureşti unde

M. S. Regele Ferdinand

închiseseră pe micuţul principe Mircea şi şi-au luat drumul pribegiei.

Suferinţa însă nu l'a doborât pe M. S. Regele din contra, într'ansa şi-a călit voinţa.

Şi s'a coborât în tranşee alături de soldat unde se plămădea viitorul român. Şi, aci, alături de el, i-a prins sufletul şi s'a unificat cu el.

Nu cred să existe în lume un rege care să fi pătruns mai bine sufletul poporului său ca M. S. Regele Ferdinand.

Păsul ţăranului soldat a găsit răsnet în sufletul marelui rege şi de aci au emanat marile reforme agrare şi electorale. Pământul pentru care soldatul luptă şi-l străpunge cu sângele său nu poate să mai rămână străin.

Cea mai mare mângăere astăzi, M. S. Regele o are în oastea Sa. În jurul nostru turbătorii au deslănţuit cea mai teribilă furtună a desordinii. Formaţiuni de stat s'au prăbuşit şi jaful a ajuns la cărmuire.

Românii, graţie acestui soldat care a stat la postul său indiferent de toate tentaţiile din afară, au rămas ca o stâncă în mijlocul uraganelor.

Trăiască M. S. Regele Ferdinand al tuturor românilor, trăiască M. S. Regina Maria, mama neamului nostru, trăiască A. S. Regală principele Carol, trăiască Dinastia Română.

Muzica militară a intonat imnul Regal. A urmat apoi defilarea trupelor dând onorul d-lui general Eremie. Ținuta soldatului era admirabilă şi tuturor ne creşteau inimile văzându-l.

În toate bisericile din ţară şi de pretutindeni s'au oficiat Te-deumuri; la cele ortodoxe ca şi la cele de alt rit.

Serbarca cercetăsească.

După amiază pe la orele 3 întreg Braşovul era în mişcare. Toată populaţia oraşului se îndrepta spre tabăra cercetaşilor din întreaga Românie mare, aşezată „între pietre” la vr'o 2-3 kilometri de Braşov.

Locul ales de cercetaşi pentru tabără este una dintre cele mai pitoreşti poziţii din împrejurimile Braşovului. Afară de aceasta mai este şi un loc scump şi istoric pentru românii din Braşov. Aci între aceste pietre, se strâneau în fiecare an a treia zi de Paşti, flăcăii Braşovului îmbrăcaţi în haine de sărbătoare şi se stătuiau şi plănăuiau dezrobirea neamului. Erau junii, Serbarca lor inocentă în aparenţă, avea rostul ei.

Depunerea Jurământului.

Cercetaşii braşoveni şi Bucovineni care încă nu depuseseră jurământ au depus ieri, în faţa părintelui protopop Saftu, d-lui Mugur, ajutorul de comandant al cercetaşilor din întreaga Românie mare, în faţa prefectului Gh. Baulescu şi unui public imens. Solemn a fost momentul când după serviciul divin cercetaşii ridicând mâna dreaptă, au spus formula jurământului.

Părintele protopop Saftu le-a arătat măreţia actului şi puterea legământului care l'au făcut în faţa lui Dumnezeu, comandantului şi preotului şi spune că pe-depsit de Dumnezeu va fi acela care îl va călca.

Dl Mugur le-a adresat câteva cuvîn-

te pline de înţelepciune şi pentru a le arăta legătura dintre comandanţi şi ei a dat mâna cu fiecare.

Defilarea

A urmat defilarea cercetaşilor pe şosea. Deşi drumul era rău şi terenul foarte accidentat, micii cercetaşi cu muzica militară în frunte, au defilat bine de tot. După defilare a cortegiu alegoric arătând înfrerea Ileanei Cosânzeana în pământul dezrobii al Ardealului, în căutarea lui Făt Frumos pe care aci l'a găsit.

Piramidele şi corurile conduse de cercetaşul Grigorescu din Ploieşti au fost foarte frumoase şi publicul i-a răsplătit cu aplauze nesfârşite. Aducem toate laudele cercetaşului Grigorescu pentru priceperea şi zelul care le-a depus la instruirea cercetaşilor în sport şi muzică.

Cercetaşul Nedelcovici a declinat „Ardealul” de Mircea Radulescu iar micul Cercetaş Stan Mihail a spus cu tot humorul un monolog.

Foarte bine a fost corul din Sinaia de sub conducerea d-lui Constanţiu.

Serbarca s'a încheiat printr-o horă admirabilă, în trei rânduri intrapuse în care se înălţau cercetaşii, elevii, ofiţeri şi domnişoare.

Publicul a părăsit tabăra plin de însufleţire, mulţumind micilor cercetaşi pentru frumoasele clipe care le-a procurat.

Rep.

Ce se petrece la Budapesta

Circulaţia trenurilor. — Alimentaţia. — Mizeria descreşte.

Budapesta. — În urma măsurilor luate de comandamentul român acum circula câte trei trenuri speciale pe zi, cari aduc alimente din provincie pentru Budapesta.

Comandamentul român împarte zilnic gratuit, locuitorilor din Budapesta, un număr de 100.000 pâini.

Comisiuni speciale, însărcinate cu aprovizionarea Capitalei din comunele din împrejurimile Budapestei, în urma concursului eficace al armatei române, sânt în stare să trimită zilnic însemnate cantităţi de alimente. Ast-fel mizeria a fost ameliorată şi populaţiunea nu mai ezită să-şi manifesteze mulţumirea faţă de trupele româneşti.

Guvernul maghiar, deocamdată, n'a putut contribui de cât în foarte mică măsură la aprovizionarea Budapestei, nedispunând de funcţionarii auxiliari pricepuţi acestei operaţiuni.

Crestături zi de zi

Asupriţii

Stăteau în jurul unei mese de cafeana aseară, mai mulţi macedoneni. Farmecul munţilor care înconjoară Braşovul şi dorul de a cunoaşte mai de aproape pe cei care până mai ieri au suferit aceleaşi dureri, i-a strâns în oraşul nostru în număr destul de măricel. N'au venit să se stabilească aci, n'au venit după afaceri. Nostalgiile meleaşurilor părăsite mai de mult, i-a adus. E multă asemănare între ţinuturile de acolo şi cele care înconjoară Braşovul şi mai este şi asemenare şi între mediul, şi viaţa de acolo, cu cea de aici.

Ce triste mi s'au părut aseară frajii mei îndepărtaţi?

În discuţiile care se deslănţuiau ca o furtună, era revoltă, era rugăciune, era durere.

Vizitaseră tabăra cercetaşilor dintre pietri, unde o frumoasă serbare câmpenească aranjată cu ocazia depunerii jurământului cercetaşilor braşoveni şi bucovineni, strânse aproape tot publicul conştiinţat al Braşovului. S'a strigat, trăiască România mare, şi în declamări s'au pomenit toate ţinuturile României, afară de Macedonia, Epirul şi Valea Timocului.

Un strigăt din public: Trăiască Macedonia! le-a trezit nostalgia celor de acasă, celor părăsiţi şi schingiuiţi. Şi s'au întors trişti în seara aceea, şi trişti după dejun s'au strâns în jurul mesei de la cafeana. Păreau copii ai nimănu. Şi oşi, în marea bucurie a României mari, păreau umbra unui Hamlet al părţicelei din idealul românismului nerealizat încă, şi parcă au zămbit un glas din depărtări: „In bucuria voastră transilvăneni, voi care până mai

teri, purtați cătușele pe cari noi le purtăm încă, aduceți-vă aminte că noi suferim. E vremea desrobirilor. Pretutindeni soarele libertății revărsă binefăcătoare raze, asupra celor până mai eri robii; pretutindeni asupritorii nu mai există.

Voi aceștia care ați dus secolul, greul stăpânirii străine, voi cel puțin auziți-ne glasul:

Vrem și noi libertate!

Misa

Salarierea funcționarilor

Iată o chestiune, pe care, ori câte greutăți financiare ar avea statul, guvernul trebuie să o rezolve fără întârzieri. A face economii pe spatele biului funcționar, e o gospodărie care duce la nenorociri, dacă nu la dezastru. In ce privește salarierea funcționarilor, e o cuminjenie politică, dacă statul are mâna cât mai largă.

Indecsebi aici în Transilvania, chestiunea capătă o deosebită importanță, tocmai în urma împrejurărilor și situației materiale, în care ne-a aflat desrobirea. Avem o clasă intelectuală și mică și săracă. Majoritatea covârșitoare a acestei clase trăiește din leafă, fiind lipsită de avere. Și e cel mai firesc lucru din lume, ca statul să caute a întări această clasă, pentru că se întărește pe sine. Soartea țării e în mare măsură legată de soartea acestei clase intelectuale, a cărei salariere bună se impune cu o inexorabilă necesitate.

Mai sunt apoi și alte considerații, nu mai puțin importante. In ce privește rezistența morală, oamenii sînt de multe categorii. Sunt funcționari, cari, ori cât de bine salariați, nu pot rezista ispitiei, după cum sunt iarăși alții, cari rămân ca o stâncă neclintită în mijlocul tentațiilor; aceste două categorii sînt însă extreme, între cari se înșiră majoritatea oamenilor mai mult sau mai puțin coruptibili. Ei bine, pe această majoritate, care se încovoie, statul, prin o proastă salariere, o împinge la corupție. Omul, care nu-și va putea acoperi trebuințele din leafă, va căuta să fure, să se lase mituit, păgubind apoi prin asta interesul general. E un lucru indecșt cunoscut, că cea mai dreaptă justiție o are Anglia, tocmai pentru că plătește în mod princiar pe judecării.

E vremea, credem, ca statul să aplice dată aceste adevăruri, căci starea bișilor funcționari e insuportabilă.

Telegrame și știri

Sosit la 24 August

Viena — Neue Freie Presse publică un interviu cu Apponyi care a declarat că era de așteptat sfârșitul regimului bolșevist. Apponyi va sta departe de viața politică din Ungaria, dar mai târziu a dat să înțeleagă că-și va schimba programul politic. El recunoaște marile servicii aduse de armata română în limpezirea situației.

— Prințul Vindisehraetz a intrat în legătură cu anumite cercuri financiare ale Antantei pentru un mare împrumut de acordat Ungariei. Intervenția a fost însă primită cu rezerve. Financiarul antantiștii nu vor deocamdată să intre în legături cu Ungaria.

— Consiliul federal elvețian a intervenit pe lângă Consiliul de cinci ca să fie admise în Liga Națiunilor și puterile centrale.

— In urma restabilirii ordinii în Germania, guvernul a hotărât demobilizarea armatei conform tratatului de pace. Acum sunt mobilizați 400.000 soldați, până în Octombrie vor rămănea 250.000. Demobilizarea a început. In urma reducerii cadrelor, toți ofițerii activi și subofițerii rămași fără loc, vor primi desbăgubiri corespunzătoare.

— Schimbul de prizonieri între Germania și Serbia a început. Se afirmă că toți prizonierii germani vor fi acasă la mijlocul lunii viitoare.

— Demobilizarea armatei sârbești a fost ordonată. Se vor libera cele trei contingente mai vechi, apoi treptat celelalte.

— După știri germane, retragerea arhiducelui Iosif este iminentă, deoarece nu a fost recunoscut de Antanta. El n'o face de bună voie, dar este silit față de curentul ostil habsburgilor și oligarhiei maghiare.

— Presa vieneză anunță chiar demisia arhiducelui Iosif și formarea unui guvern de coaliție cu participarea social-democraților. Pretutindeni demisia e primită cu simpatie. Se afirmă că arhiducele Iosif a părăsit Budapesta.

Un ordin al ministrului de interne

D. G. Mărzescu, ministru de interne, a dat următorul ordin telegrafic prefectilor de județe și de poliții, primarilor orașelor și comandanților companiilor de jandarmi rurali:

În vederea înfrângerii speculei, luați măsuri ca toți funcționarii dependenți de minister, indicși prin art. 9 al decretului-lege relativ, publicat în „Monitorul Oficial” din 11 Iulie a. c. să constată abaterile dela dispozițiile acestui decret lege, să înceapă imediat deszarea proceselor verbale, fie că ar fi sesizați de populație, fie din inițiativă proprie, și să le înainteze fără întârziere judecătorilor de ocoale respective, sau comisiunelor pentru judecarea negustorilor speculanți ce funcționează la reședința fiecărui județ.

Alegerile pentru Camera și Senat

Un decret al Consiliului dirigent, care va apare zilele acestea, va stabili circumscripțiile electorale pentru Aduzarea deputaților și pentru Senat.

Se va alege pentru fie-care 30.000 locuitori, un deputat și pentru fie-care 70.000 locuitori, un senator.

Buletinele de votare împreună cu plicurile se vor confecționa din oficiu prin președintele biroului electoral. Aceasta e o lucrare urgentă care trebuie isprăvită la termen. Răspunderea o au în această privință președintele alegerii.

Buletine de votare și plicuri se vor face numai dacă s'au prezentat mai mulți candidați. Cu 8 zile înainte de ziua fixată pentru alegea va fi clară situația dacă va fi o luptă electorală, sau o alegere unanimă.

Asupra votului decretul-lege are următoarele norme:

Votul este secret. Alegătorul votează cu buletin de vot pus în plic închis.

Buletinele și plicurile de lipsă pentru votare le va primi alegătorul dela președintele biroului de votare.

In circumscripții, care aleg câte un deputat sau senator, buletinul de vot va conținea numele unui candidat, în circumscripțiile, care aleg mai mult de un deputat, buletinul de vot va conținea numele a-lor 2 candidați (listă de votare).

Buletinul de vot va avea mărimea de 6x10 cm. (2/3 de coale normale de cancelarie) va fi tipărit cu litere cicero și va conținea numai numele de familie și

botez al candidatului (în circumscripții cu 2 deputați ale candidaților.)

Buletinul fiecărui candidat (fiecare listă va fi tipărit pe hârtie de altă culoare, culoarea va fi determinată de președintele alegerii în ziua de prezentare a candidaturilor.

Dacă însă n'ar fi la îndemână o rezervă suficientă de hârtie colorată pentru tipărirea buletinelor acelea se vor tipări pe hârtie albă, iar înaintea numelui fiecărui candidat (fiecare listă) se va tipări un număr de linii verticale: la cel prezentat întâi o linie, al doilea 2 linii, la al teilea 3 linii și așa mai departe; lungimea unei linii va fi de trei ori mai mare decât a literilor cicero din nume.

Buletinul de vot al fiecărui candidat (fiecare listă) se va tipări în atâtea exemplare câți alegători sînt în circumscripție mai mult 15 la sută. De tipărire se va îngrijii președintele alegerii, la caz când alegerea se face prin votare.

De plicuri încă se va îngrijii președintele alegerii, confecționându-se plicuri egale pentru aceeași circumscripție.

Repartizarea buletinelor și plicurilor la secțiile de votare o va face președintele cu două zile înainte de ziua alegerii.

Buletinele de vot se vor imprima la una sau mai multe tipografii din circumscripție.

Tipografiile constatate a putea imprima sunt obligați să imprime buletinele cu precădere înaintea oricărei lucrări, sub pedepsa amendei dela 5000 la 20.000 lei, și în caz de recidivă cu închisoare, dela 2 la 5 ani.

Sunt pasibili de aceeași pedeapsă toți acei cari vor împiedeca imprimarea buletinelor.

INFORMAȚIUNI

Renunțarea la tron a Principelui Carol. *Biroul Presei din Sibiu transmite știrea că Principele Carol a trimis din Paris o scrisoare M. S. Regelui prin care îl roagă să-i dea un loc printre soldații cari sînt acum pe front, renunțînd pentru el și urmașii săi la tronul României.*

Telegrame mai adăugă că A. S. R. Principele Nicolae va deveni moștenitorul Tronului. El își face studiile militare la o școală franceză.

M. S. Regina Maria a făcut Sâmbătă o vizită Brașovului, venind cu automobilul dela Sinaia.

In Scheiu, M. S. Regina a împărțit țigări; cărți și bonboane la copii.

Suverana a fost aclamată de populația românească din Scheiu.

D-l General Văitoianu ministru de războiu, a fost oaspele Brașovului Sâmbătă seara. D-sa, împreună cu d-l ministru al instrucției dr. Angelescu, a sosit cu automobilul dela Sinaia.

Generalul Petain, șeful statului major al comandamentului trupelor aliate din Orient, se află astăzi la Brașov.

Opinia publică americană și România. Se știe că oficialitatea americană a fost în primul moment oarecum ostilă României după ocuparea Budapestei.

Opinia publică însă, era de partea noastră. Este interesant cum se exprimă acum despre acțiunea românească, profesorul american Georges Hiron.

„Acțiunea României a fost admirabilă, spune dănsul. Ea a bine meritat dela omeniirea întreagă. Opinia publică a celor două lumi este toată cu ea. România suferise destul. Era timpul ca să lucreze și a lucrărilor bine.

„Sub Bela Kun, Budapesta a fost un izvor infernal de corupție.

Bela Kun nu s'a menținut atîta timp la putere decît prin unelțirile unor anumii financiari.

Civilizația trebuie să-i fie recunoscătoare României că a distrus acest centru de unde se pregătea otrăvirea lumii. România e sentinela la porțile Europei spre Asia și ei trebuie să-i dăm misiunea de a descurca haosul în Asia Occidentală și în Europa orientală”.

La Budapesta luptele politice au început. Partidul social-democrat a luat atitudine ostilă actualului guvern și arhiducelui Iosif. Muncitorii declară că ei au meritul izgonirii lui Bela Kun care se datorește lor și ei nu pot tolera ca arhiducele să exploateze situația creată de el.

Arhiducele — spun muncitorii — a trăit în bune raporturi cu bolșevicii. Ei declară că nu au încredere în arhiducele Iosif și guvernul său.

O deputație a social-democraților s'a prezentat reprezentanților guvernelor aliate cerînd, în vederea asigurării păcii în Ungaria, înlăturarea arhiducelui Iosif. Ei cer cucerirea treburilor publice.

Social-democrații au mai declarat că nu vor admite să se facă alegeri sub guvernarea arhiducelui.

La intervenția aceasta, reprezentanții guvernelor aliate au declarat că nu sînt autorizați a se amesteca în chestiunile interne ale Ungariei și au rugat pe social-democrați să aibă răbdare și în nici un caz să nu încerce turburarea ordinii și liniștei (Depeșa aceasta ne-o transmite din Budapesta agenția „Dacia”).

Obligațiunile de stat 5% (Imprumutul Național al Ardealului) se pot ridica

dela cessa Sucursalei „Albina” Brașov contra chitanțelor estradate la timpul său de către aceasta sucursală.

Dl dr. Iosif Blaga, directorul liceului din Brașov, după pribegia îndelungată, din 1916, s'a înapoiat acum în mijlocul nostru.

Multă vreme a petrecut la Paris. Salutăm pe meritosul profesor și director și-i zicem bine-a venit.

Aniversarea zilei natale a M. S. Regelui a fost serbată și în lagărul prizonierilor repatriați din loc, unde preotul lagărului, dl I. Pricșu, a ținut o însuflețită cuvîntare ocazională.

Lucrările consiliului de cinci, reunit Joi la ora 3, s'au început privind la chestiunea grevelor din Silezia superioară, la situația Rusiei și Ungariei, la examinarea răspunsului la contrapropunerile austriace.

Laudă soldatului român aduce publicistul Deny Cochin membru al Academiei franceze într'un strălucit articol intitulat România.

Guvernul unguresc al arhiducelui Iosif decretase starea de asediu în Ungaria.

Dl general Mărdărescu comandantul general al trupelor române, luînd cunoștință de acest decret, a ordonat imediat lui anulare, de-oarece nimeni în afară de comandamentul român nu poate emite asemenea proclamațiuni.

Lupta împotriva speculatorilor continuă în toate orașele vechiului regat, dusă cu îndărijire de cetățeni, cari disperăji de neputința autorităților se organizează între ei pentru a provoca ameliorarea traiului.

Negustorii au încercat să se pună la adăpostul autorităților față de acest control atît de supărător lor. Răspunsul le-a fost dat: înțelegeți-vă cu Liga consumatorilor. Și ei s'au supus.

Pe dealtă parte avocații din Constanța au hotărât să nu apere pe nici un negustor speculant în procesele de reclamații.

Exemplul cetățenilor din vechiul regat credem că va fi urmat și la noi.

Declarațiile d-lui Mihail Cantacuzino, fruntaș al partidului conservator naționalist, pe cari le-a făcut la Paris da loc la o vie polemică de ziare la București. După ziarul „Le Temps”, Dsa a spus, că alegerile din România mare nu pot fi făcute de un guvern de partid sau de funcționari. Aceasta-i condiția esențială pentru participarea opoziției la aceste alegeri. Noul guvern va trebui să fie alcătuit din reprezentanții tuturor partidelor din vechiul regat și d'n noiile ținuturi.

Dar. Pentru văduvele și orfanii celor căzuți în războiu a donat domnul Carol Eberle, drept răscumpărare a cununii pe costiugul doamnei Julie Michaelis, — suma de 20 coroane. Consiliul orașenesc.

Serată muzicală Chopin, în scop de binefacere va aranja Sâmbătă seara profesora de pian Irena Roth, în sala gimnaziului Honterus. Inceputul la 8 ore. Programul: Prelude C-moll, Fantasie F-moll, Variations Brillantes, Mazurka Fis-moll, Etude Cis-moll, Berceuse, Ballade G-moll.

Ultima oră.

Armata lui Denikin se apropie de Odesa

Cherson și Nicolaev au fost ocupate

Lyon (transcoean) — Se anunță ocuparea de către armata lui Denikin a orașelor Cherson și Nicolaev. Forțele generalului rus amenință Kievul și sunt gata de a lua Odesa.

Armata lui Mackensen se întoarce în Germania

Din Viena se telegrafiază că retragerea armatei lui Mackensen, care se afla în Ungaria și care cuprinde încă 80.000 oameni, a început zilele acestea.

De ce a demisionat arhiducele Iosif?

Budapesta. — Retragerea arhiducelui Iosif dela conducerea republicii maghiare se datorește telegrammei adresate de Consiliul suprem aliat misiunii interaliate din Budapesta.

In această telegramă aliații declară că arhiducele Iosif este membrul unei familii care în mare parte este responsabilă de război. Oprește negociația cu guvernul său nu va putea fi durabilă și puterile înțeleg a o încheia cu un guvern care să se bucure de încrederea urei Aduzării aleză în libertate.

Victoriile trupelor poloneze împotriva bolșevicilor

Varșovia. — Pretutindeni înaintarea continuă. Forțele bolșevice cari nu încercat rezistențe au fost aruncate spre est. Polonia au ocupat satele: Salon și Nowosalki. In Volhinia recunoașterea polonă a ajuns pe linia Kauenna, Sioclice, Butua, Lcw, Masiveici, Rokitno. Pe frontul Galiciei cavaleria polonă a cucerit Zaskaw, puternic apărât de bolșevici. Polonia au ocupat pe urmă fără luptă Pruputania, Radeczckwa și alte localități. Dușmanul înfrînt s'a retras spre răsărit.

Situația gravă în Turcia. — In Turcia asiatică s'a proclamat războiul sfînt împotriva creștinilor. In fruntea mișcării acesteia primejioase este Mustafa Kemal pașă. Guvernul turc este neputincios față de această mișcare, neavînd mijloace pentru înfrîngerea partizanilor războiului sfînt.

Aliații se crede că vor interveni în grabă pentru apărarea coastelor Asiei mici. Grecii luptă în fie-care zi cu bandele turcești în jurul Smirnei. Situația nu este de loc asigurătoare, de-oare-ce s'a ajuns la convingerea că mișcarea este întrefînută de mahomedanii indieni și egipteni.

Guvernul turc a cerut aliaților să ia măsuri imediat pentru asigurarea ordinii.

Pericolul războiului sfînt este cu atît mai mare și amenințător pentru situația Indioilor — unde propaganda germană și turcă au pregătît terenul revluției, înca din vremea războiului.

De-aceea și acum, aliații suspectează guvernul turc, care se pare că sprijinește în taină mișcările revoluționare.

Demisiunea guvernului turc este așteptată zi de zi. Succesorul însă va fi greu de găsit.

Pentru văduva Ana Crizbășanu din Hălchiu a mai donat N. N. 30 cor.

Concurs

Pentru furnizarea imprimatelor necesare în anul 1919—1920 instanțelor judecătorești de pe teritoriul administrat de acest resort se deschide concurs cu oferte în scris.

Amatorii vor înainta ofertele lor detaliate cu modelele de hârtie și după posibilitate arătînd un preț, mijlociu după 1000 coale.

Fiind prețurile fluctuante este consultat a se arăta prețul muncii (tipar etc.) și câștigul dorit în procente după costul original al hârtiei.

Ofertele se primesc până 10 Septembrie 1919 la resortul de justiție în Sibiu, strada Schewis Nr. 5, unde se dau și deslușiri.

Sibiu, la 14. August 1919.

Dr. Aurel Lazar Șeful resortului de justiție.

Censurat de Ioan Brotea

Aviz important

Extras din ordonanța Nr 21 și 25, modificată a comandamentului trupelor din Transilvania. Vor fi considerați ca infractari: acei cari fără rea credință prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc, vor comunica, colportă, comenta în orice chip știri fie adevărate fie imagineare sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare sau orice chestiuni privitoare la armata română. Aceasta infraacțiune se va judeca și condamna de prețori în prima și ultima instanță cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare pe timp de război.

Anunț. Aduc la cunoștința Onor. public din Brașov și provincie, că am deschis în Str. Prundului Nr. 3 (casele d-lui Bales) o prăvălie și atelier de blănărie. In atelier se poate executa orice comenzi de blănărie de lux iar și blănărie groasă. Se mai lucrează ori-ce fel de bunde și scurteci, cu prețuri moderate. Rog onor. public român a-mi da tot concursul.

Cu toată stima Constantin Pestrea Str. Prundului Nr. 3.

Domnii Comersanți din Transilvania, Banat și părțile ungurene, sunt rugați să viziteze la Galați (vechiul Regat), biroul de Agentură și Comision al

D-lui Eliu Pompei

reprezentantul Consiliului Dirigent, Rescrtul Agricultură și Comerț și al Birouci Centrale de Industrie și Comerț din Sibiu.

D-l Eliu fiind permanent la Galați, este precis informat asupra prețurilor și în măsură să recomande și să pună pe Domnii Comersanți în legătură cu importatorii direcți chiar și cu cei din Erălla și Constanța.

Este în interesul propriu al Domnilor Comersanți să viziteze pe dl Eliu imediat la sosirea d-lor în Galați chiar înainte de a începe cumpărările. — Numai astfel d-lor vor putea fi scutiți de speculă.

Biroul: Galați, str. Sf. Nicolae 4. Locuința Galați str. Brăilei 97.

3-6

Încercați și veți vedea

că **Dodilo** e cel mai bun mijloc contra durerii de măsele. Se capătă în fiecare farmacie și drogherie. 17-25

Doctorul SULICA

Fost intern al spitalelor civile din București. Consultațiuni 11 1/2 — 12 1/2 a. m. și 2—5 p. m. Telefon 682. Strada Castelului 56.

Einzig și Bădițoiu

Casă de comerț și de transport Brașov, Tirgul cailor Nr. 4. Telefon 37. Export. — Import. — Expedițiune. Mutări. — Comision. — Imaginare 8-10

Anunț In Brașov se găsește de vânzare o cantitate mai mare de luminări de Stearină, de proveniență franceză, calitate superioară. Informații se pot lua la administrația ziarului. 3-3

Fotografii pentru Legitimațiuni de călătorie vor fi efectuate în cel mai scurt timp, conform prescripțiilor legale prin Atelierul Fotografic Lang Str. Porții Nr. 52. 14-50

Cețiți Ghimpele

Nr. 3, cu un bogat și interesant material umoristic.

Citiți Frământările unui an — 1918 proză de Ion Clopoșel. Șoapta Cîlpelor Trăito—Versuri de M. G. Samarineanu

Circa 3000. — Trei mii perechi ghete de Copii, Dame și Bărbați din piele de box, veritabile „Americane” se află de vânzare la prăvălia

Frații Scherg, Strada Mihail-Weiss cu prețuri convenabile în detalii, cu preț de en-gros. 6-6